
Optikere ønsker diagnostiske øyedråper

KORRESPONDANSER

TORE NESS

formann

STONE GARAAS

generalsekretær

Norges Optikerforbund

Optikere utgjør landets største øyehelsefaglige yrkesgruppe. Deres praksis er hjemlet i lov om godkjenning av helsepersonell, som videreføres i den nye helsepersonelloven. Om lag 1 000 optikere arbeider i privat praksis, ved øyeavdelinger og hjelpemiddelsentraler. De privatpraktiserende optikerne utfører om lag en million synsundersøkelser årlig. Av disse henvises nær 40 000 pasienter til annet helsepersonell, især øyeleger.

Norges Optikerforbund har innført et tilbud om kontraktbundet etterutdanning for sine medlemmer. Etter sin høyskoleutdanning tilbys optikere en bred videreutdanning ved nasjonale og utenlandske høyskoler og universiteter. Det er en stor økning av norske optikere med Ph.D. og Master-grad innen det optometriske fagfeltet.

Norske optikers daglige praksis har endret seg dramatisk de siste 20 år. Optikere utfører nå det alt vesentlige av undersøkelser og konsultasjoner i forbindelse med optiske og funksjonelle synsfeil; refraksjonering, kontaktlinsetilpasninger og synsrehabilitering av synshemmede barn, ungdom, voksne og eldre. En følge av dette er at vi må bære et økt diagnostisk ansvar for avgrensning av vår optometriske praksis overfor oftalmologi.

Pasienter henvises fra optikere primært på grunn av mistanke om katarakt, glaukom og andre øyesykdommer eller systemiske sykdommer med innvirkning på synet (diabetes, hjerte- og karsykdommer etc.). Blant dem som henvises, er det et betydelig antall som har øyesykdommer i tidlige stadier. Disse er ofte ikke forbundet med subjektive plager og kan i verste fall føre til varig synssvekkelse eller blindhet. Mye tyder på at svært få av dem som konsulterer sin optiker, ville ha oppsøkt lege eller øyelege. Optikeres viderehenvisninger er derfor med på å sikre tidlig og optimal diagnostisering og behandling av ellers potensielt synstruende sykdommer.

Med referanse til ”§ 11 Rekvirering av reseptbelagte legemidler” i den nye helsepersonelloven ønsker optikerne tilgang til enkelte typer diagnostiske øyedråper:

- – Muskelavslappende øyedråper for å bestemme refraktive feil i øyet, særlig for langsynte barn og/eller ved skjeling/samsynsproblemer
- – Pupilleutvidende øyedråper for å lette innsynet til øyebunnen
- – Lokalbedøvende øyedråper for bruk av undersøkelsesinstrumenter som krever kontakt med øyet, f.eks. tonometer
- – Diverse (som for eksempel dråper for vitalfarging)

Med disse øyedråpene vil vi kunne henvise videre i behandlingssystemet (lege/øyelege) på et tidligere stadium i sykdomsforløpet enn hva som er tilfellet i dagens situasjon. Optikere vil i tillegg kunne oppdage sykdommer de ellers ikke ville ha sett.

Norges Optikerforbund vet at ikke alle norske optikere har den formelle kompetanse våre helsemyndigheter vil forlange. Vi forstår også at deler av helsevesenet vil være usikre på om dette vil være en ønskelig utvikling. Vi ønsker en dialog med alle aktører som har synspunkter på dette.

Publisert: 30. januar 2000. Tidsskr Nor Legeforen.

© Tidsskrift for Den norske legeforening 2026. Lastet ned fra tidsskriftet.no 10. juli 2026.